

Asp

Leuciscus aspius

Aspen känns igen på dess långa och kraftiga kroppsbyggnad, spetsiga fenor och, om man har tur att se den på nära håll, sitt kraftiga underbett. Aspen är den största arten av svenska karpfiskar och når vanligtvis en storlek på 60-75 cm och en vikt på mellan 2-5 kg.

Aspen är en sötvattensfisk och lever hela sitt liv i djupa sjöar och vattendrag. Under sitt första år lever aspen i stim och livnär sig på insektslarver och små kräftdjur. Men när fisken har blivit tillräckligt stor lämnar den stimmet och lever ensam i sjöarna där den livnär sig på mindre fisk, såsom löja och nors.

När våren kommer lämnar aspen tryggheten i de djupa sjöarna och börjar sin långa färd längs porlande vattendrag och grunda sjöar till en lämplig plats för att para sig (leka). Fiskarnas dans i vattendraget ger upphov till ett mindre skådespeleri som ofta lockar till sig många människor som är där för att bevittna spektaklet.

Aspen är en sällsynt fisk som har begränsad utbredning i Sverige. Arten förekommer i huvudsak koncentrerat till de mellersta delarna av Sverige där bland annat Mälaren, Hjälmaren och Väneren, med tillrinnande vattendrag och sjöar, utgör viktiga livsmiljöer för arten. I Mälaronrådet förekommer aspen i Mälaren, Oxundassjön, Norrviken och Edssjön, men under våren vandrar aspen upp till Väsbyån och Edsån för att leka.

Aspen är klassad som *Nära hotad (NT)* enligt den svenska rödlistan från 2020. Bakgrunden till rödlistningen är att människoskapade hinder och förändringar i vattendrag har bidragit till att artens vandringsvägar har blockerats och att leklokaler har försämrats. Man vet egentligen inte så mycket om artens status då övervakningsdata saknas. Uppskattningar visar att arten i dagsläget inte är hotad eftersom åtgärder görs för att främja arten. Men om åtgärderna skulle upphöra finns en risk att arten når klassningen *sårbar (VU)*.

Asp i Väsbyån. Fotograf: Pelle Nordmalm

Vad gör kommunen?

Kommunen har genom att utse aspen som ansvarsart åtagit sig ett ansvar att verka för att bevara och främja arten och dess livsmiljöer. En viktig del i det här arbetet är att säkerställa fria vandringsvägar och försöka återställa vattendrag och leklokaler. Däribland Väsbyån och Edsån som bedöms vara viktiga leklokaler för arten.

Vad kan du göra?

Till våren har du möjlighet att se asperna vandra längs Väsbyån

och Edsån för att leka, ta gärna tillfälle och se detta skådespel! Asparna börjar vandra under våren och tiden kan skilja sig från år till år - så ta kontakt med er lokala naturförening. Väl på plats kom ihåg att inte störa leken - håll lite avstånd från vattnet, prata i lugn och tyst ton och slutligen njut av showen. Den ambitiösa får gärna rapportera det den ser genom att ta bilder och räkna antalet fiskar. Rapportera era fynd på www.artportalen.se och skicka även gärna till oss på kommunen via epost.

Kontaktinformation

Upplands Väsby kommun
Dragonvägen 86, 194 80 Upplands Väsby
Epost: vasbydirekt@upplandsvasby.se
Telefon: 80-590 970 00

Upplands Väsby
kommun